

Naboen

Supplier Code of Conduct
Etiske retningslinjer for leverandør

Innhold

Introduction	3
1. Transparency Act.....	3
2. Supplier Relationships	4
3. Legal Compliance	4
4. Child Labor	4
5. Forced Labor	5
6. Working Hours and Salary	5
7. Health, Safety and Working conditions	5
8. Disciplinary practice.....	6
9. Prohibition of Discrimination	6
10. Freedom of association and the right to bargain collectively	6
11. Recognized employment relationships & employment contracts	6
12. Protection of the Environment	7
13. Consideration for marginalised populations	7
14. Management.....	7
15. Monitoring	8
16. Breach of the Code of Conduct.....	8
17. Development of the Code of Conduct.....	8
18. Declaration.....	8
Introduksjon	9
1. Åpenhetsloven.....	9
2. Leverandørforhold	9
3. Lovlig etterlevelse.....	10
4. Barnearbeid	10
5. Tvangsarbeid.....	10
6. Arbeidstid og lønn	11
7. Helse, sikkerhet og arbeidsforhold.....	11
8. Disiplinær praksis	11
9. Forbud mot diskriminering.....	11
10. Organisasjonsfrihet og rett til å forhandle kollektivt.....	11
11. Anerkjente arbeidsforhold & arbeidskontrakter	11
12. Beskyttelse av miljøet.....	12
13. Hensyn til marginaliserte befolkninger	12
14. Ledelse	12
15. Overvåking	12
16. Brudd på retningslinjene	13
17. Utvikling av etiske retningslinjer	13
18. Erklæring	13

Introduction

As stipulated by Naboen AS Ethical Guidelines a reputation for high business ethical standards is important for our commercial success. In Naboen our business practices are as important as the results we achieve and we expect our suppliers to share the attitude of relationships marked by openness and trust. Our Ethical Guidelines sets our standards and commitments of an ethical character which we believe will contribute towards our company's success through:

- To help us manage risk
- To protect our reputation and sustain long-term interests
- To develop a coherent practice in this area
- To meet the expectations of our owners

To complement our ethical guidelines we also expect that you as a supplier to Naboen AS or one of Naboen AS's subsidiaries (hereby referred to as "Naboen") support our continuous strive towards conducting our business in a responsible manner, based on the duty to respect human rights, labor rights, protect health, safety and the environment, prevent corruption and in general, apply sound business practices.

In this endeavor we expect all our suppliers to adhere to this Code of Conduct (hereinafter referred to as "CoC"). This CoC is based on the Universal Declaration of Human Rights, ILO conventions, the Transparency Act, and UN Global Compact's 10 principles for sustainable development.

Naboen will, when selecting suppliers, in addition to other quality elements and commercial aspects, consider compliance with this CoC. The CoC outlines a minimum standard of conduct. We expect that our suppliers always try to exercise good judgement, care and consideration by following both the requirements and the intentions of the CoC. Furthermore, we expect our suppliers to be transparent and have an open dialogue about challenges which they encounter as part of their operations.

When this CoC has been communicated to a specific supplier, it shall be regarded as a contract document and as an integral part of any contract entered into between Naboen and the supplier in question.

In addition to adherence to this CoC, Naboen expects all suppliers to comply with applicable national and international laws and regulations.

1. Transparency Act

The Transparency Act promote enterprises' respect for fundamental human rights and decent working conditions in connection with the production of goods and the provision of

services and ensure the general public access to information regarding how enterprises address adverse impacts on fundamental human rights and decent working conditions.

Suppliers are expected to follow the OECD Guidelines for Multinational Enterprises and to carry out due diligence assessments in accordance with the OECD Due Diligence Guidance for responsible business conduct ensuring compliance with the Transparency Act. Where required due diligence reports shall be submitted.

Furthermore, all suppliers have a duty to provide information where requested by Naboen about risks and how any adverse impact is addressed.

2. Supplier Relationships

Naboen expects its suppliers to extend a principle of fair and honest dealings to all others with whom they do business, including employees, sub-suppliers, and other parties. The supplier shall comply with applicable laws concerning bribery, corruption, fraud and any other prohibited business practices. The supplier shall not offer, promise or give any improper benefit, favor or incentive to customers, suppliers or governmental officials.

The supplier shall not, directly or indirectly, offer gifts to Naboen employees or persons representing Naboen or anyone closely related to these, unless the gift is of insignificant value. Normal business hospitality, such as meals, may be offered if there is a legitimate business purpose involved, and the cost is kept within reasonable limits.

The supplier shall under no circumstance cause or be part of any breach of general or special competition regulations and laws, such as illegal cooperation on pricing or illegal market sharing.

3. Legal Compliance

Suppliers must comply with their respective national laws and regulations and with international conventions concerning social and working conditions, child labor and the protection of the environment. When a relevant national law and one of the standards as defined in this Code of Conduct address the same issue, the more stringent of the two should be applied.

If any contradiction is found between a relevant national law and one of the standards as defined in this Code of Conduct the supplier must inform Naboen and give relevant details of the contradiction.

4. Child Labor

Naboen deeply respects children's right to development and education. Suppliers shall take all appropriate measures to ensure that no child labor occurs at their own place of production or operations or at their sub-supplier's sites of production or operations. Child labor is defined as work done by children younger than 15 years of age or younger than the age of completing local compulsory school. However, the local legal minimum age for employment must never be violated. Young workers (15-18 years of age) shall not be employed in work that put their health or safety in danger, including night shifts.

The supplier shall have a certified copy of an official document which shows the worker's date of birth. In countries where this is not possible, the factory shall implement an appropriate method for evaluating the age of its workers.

5. Forced Labor

Forced or involuntary labor is not tolerated by Naboen. This includes work on a forced contract and other forms of work, which are done against one's will or choice. There must be no deductions in salary as a consequence of fines or penalties imposed during the execution of disciplinary punishment, unless this is done with reference to a collective agreement or permitted by law.

Workers shall not be required to lodge deposits, original identity papers or work permit with the employer or any other body on behalf of the employer.

6. Working Hours and Salary

Naboen recognizes the need for a healthy balance between work and spare time for all employees. Unless the national law is different, the working hours and salary should be in compliance with ILO Conventions no's 1, 14, 26, and 131.

7. Health, Safety and Working conditions

Suppliers must ensure that they or their producers or sub-suppliers abide by all local laws, directives and regulations relating to health and safety in the workplace or in any other location other than the workplace where production or work is undertaken and that they implement any amendments to these laws, directives or regulations.

Naboen expects its suppliers to provide safe and adequate working facilities for all of its employees. Specifically, and as a minimum:

- access to clean sanitation facilities, drinking water, and fire escapes
- provision of meal breaks
- adequate ventilation and temperature controls

Workers shall receive regular and documented health and safety training, and such training shall be repeated for new workers.

8. Disciplinary practice

Suppliers shall treat each of their workers with respect and dignity. No employee shall be subject to any physical, sexual, psychological or verbal harassment or abuse.

9. Prohibition of Discrimination

Naboen expects its suppliers to treat everyone fairly when selecting and dealing with their employees and should not treat any person less favorably because of their race, color, religion, sexual orientation, age, gender, nationality, disability, Marital or health status, union membership, political affiliation or ethnic origin.

10. Freedom of association and the right to bargain collectively

Naboen respects the employees' right to organize and bargain collectively. This means, that also suppliers must recognize their employees' freedom to choose whether or not to associate with or establish any organization including labor organizations.

Workers representatives shall not be discriminated and they shall have access to carry out their representative functions in the workplace.

If the right to join or form trade unions is limited by law, the employer shall facilitate, and under no circumstances hinder parallel means of independent and free association and bargaining.

11. Recognized employment relationships & employment contracts

All workers should be entitled to an employment contract. To every extent possible, work performed shall be on the basis of recognized employment relationship that protects the employee's rights and social security as established through national law and practice. Obligations to employees shall not be avoided through the use of labor-only contracting, sub-contracting, or other labor regulations.

All workers shall be provided with written and understandable information about their employment conditions in respect to wages before they enter employment, and about the particulars of their wages for the pay period concerned each time that they are paid.

12. Protection of the Environment

All Naboen suppliers shall strive to conduct their business in a manner that reduces the negative influence on the environment as much as possible. This shall apply to the whole value chain from the production of raw materials to consumer sale.

Suppliers have to fulfil the obligations and policy stated by local and national law. In addition the suppliers must strive to reduce waste and emissions to air, ground and water, handle chemicals in an environmentally safe way, handle, store and dispose of hazardous waste in an environmentally safe manner, and contribute to the recycling and reuse of materials and products.

13. Consideration for marginalised populations

Production and extraction of raw materials for production shall not contribute to the destruction of the resources and income base for marginalized populations, such as in claiming large land areas or other natural resources on which these populations are dependent.

14. Management

The supplier shall take positive actions to respond to the requirements of this CoC and to incorporate the principles of the CoC into its operations. The supplier must also take steps to follow-up on these requirements to their sub-suppliers.

The supplier shall periodically and systematically review how its own operations match the requirements of this CoC.

The supplier shall have grievance systems in place enabling anonymous reporting of unfair treatment and/or other complaints.

The supplier shall obtain Naboen's consent prior to out-sourcing production or parts of the production, to a sub-supplier.

When the supplier uses sub-suppliers in connection with a delivery to Naboen, all links shall be traceable concerning the manufacturing location. If requested, the supplier shall inform about all sub-suppliers and their manufacturing locations.

15. Monitoring

Naboen expects that suppliers will actively conduct self-assessments and monitor their management process to ensure compliance with this Code of Conduct. In addition Naboen reserves the right to carry out audits to verify that this Code of Conduct is followed.

Naboen reserves the right that we, or representatives appointed by Naboen will have free access to the production plant, with or without prior notification. Such representatives must document a signed approval from Naboen

16. Breach of the Code of Conduct

In cases where Naboen finds that the supplier is in breach with this Code of Conduct we will strive to find a solution where the supplier within an agreed period of time will be operating in accordance with the Code of Conduct. If the supplier after this agreed period has not improved on the current issue and has not shown a willingness to respect the Code of Conduct we will terminate the cooperation with the supplier.

17. Development of the Code of Conduct

Naboen expects that improvement measures, whenever needed, are implemented by the suppliers. Naboen will review this Code of Conduct on a regular basis and introduce revisions where necessary. This includes continuous evaluation and, if applicable, improvement of our own policy and purchasing practices in order to facilitate suppliers and subcontractors compliance with this Code of Conduct.

18. Declaration

We hereby declare that we as supplier have read and understood this Code of Conduct and that we will fulfil the requirements stated. In the case of non-compliance of this Code of Conduct we will inform Naboen about this and submit a plan for how to reach compliance.

We furthermore agree to inform our sub-suppliers about this Code of Conduct and do everything we can to ensure that they also comply with the requirements stated.

Link for approval form:

https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=HVrDI_GGR0me_gF4s7MpJJmlOR8DIBVFiv0cAgJdVxURTVBRDY1SUREQ1Y1VDVFOFc3MkozOVhKMy4u

Introduksjon

Et renommé for høye forretningsetiske standarder er viktig for vår kommersielle suksess. I Naboen er vår forretningspraksis like viktig som resultatene vi oppnår, og vi forventer at våre leverandører deler holdningen til relasjoner preget av åpenhet og tillit. Våre etiske retningslinjer setter våre standarder og forpliktelser av etisk karakter som vi tror vil bidra til selskapets suksess gjennom:

- For å hjelpe oss med å håndtere risiko
- For å beskytte vårt omdømme og opprettholde langsiktige interesser
- Å utvikle en sammenhengende praksis på dette området
- For å møte forventningene til våre eiere

For å oppfylle våre etiske retningslinjer forventer vi også at du som leverandør til Naboen AS eller et av Naboen AS sine datterselskaper (herved referert til som "Naboen") støtter vårt kontinuerlige arbeid for å drive vår virksomhet på en ansvarlig måte, basert på plikten til å respektere menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, beskytte helse, sikkerhet og miljø, forhindre korrupsjon og generelt anvende sunn forretningspraksis.

I denne bestrebelsen forventer vi at alle våre leverandører følger disse etiske retningslinjene (heretter referert til som "CoC"). Denne CoC er basert på Verdenserklæringen om menneskerettigheter, ILO-konvensjoner, Åpenhetsloven og FN's Global Compacts 10 prinsipper for bærekraftig utvikling.

Naboen vil ved valg av leverandører, i tillegg til andre kvalitetslementer og kommersielle aspekter, vurdere etterlevelse av denne CoC. CoC skisserer en minimumsstandard for adferd. Vi forventer at våre leverandører alltid prøver å utvise god dømmekraft, forsiktighet og omtanke ved å følge både kravene og intensjonene til CoC. Videre forventer vi at våre leverandører er transparente og har en åpen dialog om utfordringer de møter som en del av sin virksomhet.

Når denne CoC er kommunisert til en spesifikk leverandør, skal den anses som et kontraktsdokument og som en integrert del av enhver kontrakt inngått mellom Naboen og den aktuelle leverandøren.

I tillegg til overholdelse av denne CoC, forventer Naboen at alle leverandører overholder gjeldende nasjonale og internasjonale lover og forskrifter.

1. Åpenhetsloven

Åpenhetsloven fremmer virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av varer og tjenester samt sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan bedrifter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Leverandører forventes å følge OECDs retningslinjer for multinasjonale foretak og å utføre aktsomhetsvurderinger i samsvar med OECDs aktsomhetsveiledning for ansvarlig forretningsatferd som sikrer overholdelse av åpenhetsloven. Der det er nødvendig, skal det sendes aktsomhetsrapporter.

Videre har alle leverandører en plikt til å gi informasjon, der det etterspørres av Naboen, om risikoer og hvordan eventuelle negative påvirkninger håndteres.

2. Leverandørforhold

Naboen forventer at leverandørene deres utvider et prinsipp om rettferdig og ærlig handel med alle de gjør forretninger med, inkludert ansatte, underleverandører og andre parter. Leverandøren skal overholde gjeldende lover angående bestikkelser, korrupsjon, svindel og annen forbudt forretningspraksis. Leverandøren skal ikke tilby, love eller gi upassende fordeler eller insentiv til kunder, leverandører eller myndighetspersoner.

Leverandøren skal ikke, direkte eller indirekte, tilby gaver til Naboen-ansatte eller personer som representerer Naboen eller noen nærstående med disse, med mindre gaven er av ubetydelig verdi. Normal forretningsgjestfrihet, for eksempel måltider, kan tilbys hvis det er et legitimt forretningsformål involvert, og kostnadene holdes innenfor rimelige grenser.

Leverandøren skal under ingen omstendigheter forårsake eller være en del av brudd på generelle eller spesielle konkurranseregler og lover, slik som ulovlig samarbeid om prissetting eller ulovlig markedsdeling.

3. Lovlig etterlevelse

Leverandører må overholde sine respektive nasjonale lover og forskrifter og internasjonale konvensjoner om sosiale forhold og arbeidsforhold, barnearbeid og beskyttelse av miljøet. Når en relevant nasjonal lov og en av standardene som er definert i disse etiske retningslinjene tar opp det samme problemet, bør den strengeste av de to brukes.

Hvis det blir funnet noen motstrid mellom en relevant nasjonal lov og en av standardene som er definert i disse etiske retningslinjene, må leverandøren informere Naboen og gi relevante detaljer om avviket.

4. Barnearbeid

Naboen respekterer dypt barns rett til utvikling og utdanning. Leverandører skal treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at det ikke forekommer barnearbeid på deres eget produksjons- eller driftssted eller på deres underleverandørs produksjons- eller driftsteder. Barnearbeid er definert som arbeid utført av barn under 15 år eller yngre enn alderen til å fullføre den lokale grunnskolen. Den lokale lovbestemte minimumsalderen for ansettelse må imidlertid aldri brytes. Unge arbeidstakere (15-18 år) skal ikke ansettes i arbeid som setter deres helse eller sikkerhet i fare, herunder nattevakter.

Leverandøren skal ha en bekreftet kopi av et offisielt dokument som viser arbeidstakerens fødselsdato. I land der dette ikke er mulig, skal fabrikken implementere en hensiktsmessig metode for å vurdere alderen til sine arbeidere.

5. Tvangsarbeid

Tvangsarbeid eller ufrivillig arbeid tolereres ikke av Naboen. Dette inkluderer arbeid på tvangskontrakt og andre former for arbeid, som utføres mot ens vilje eller valg. Det skal ikke gjøres trekk i lønn som følge av bøter eller forelegg ilagt under gjennomføringen av disiplinærstraff, med mindre dette skjer med henvisning til tariffavtale eller tillatt i lov.

Arbeidstakere skal ikke være pålagt å inngi depositum, originale identitetspapirer eller arbeidstillatelse hos arbeidsgiveren eller noe annet organ på vegne av arbeidsgiveren.

6. Arbeidstid og lønn

Naboen erkjenner behovet for en sunn balanse mellom arbeid og fritid for alle ansatte. Med mindre den nasjonale loven er annerledes, bør arbeidstiden og lønnen være i samsvar med ILO-konvensjonene nr. 1, 14, 26 og 131.

7. Helse, sikkerhet og arbeidsforhold

Leverandører må sørge for at de eller deres produsenter eller underleverandører overholder alle lokale lover, direktiver og forskrifter knyttet til helse og sikkerhet på arbeidsplassen eller på et hvilket som helst annet sted enn arbeidsplassen hvor produksjon eller arbeid utføres, og at de implementerer eventuelle endringer til disse lovene, direktivene eller forskriftene.

Naboen forventer at leverandørene tilbyr trygge og tilstrekkelige arbeidsfasiliteter for alle sine ansatte. Spesifikt, og som et minimum:

- tilgang til rene sanitæranlegg, drikkevann og rømningsveier ved brann,
- tilrettelegging av spisepauser,
- tilstrekkelig ventilasjon og temperaturkontroll.

Arbeidstakere skal få regelmessig og dokumentert helse- og sikkerhetsopplæring, og slik opplæring skal gjentas for nye arbeidstakere.

8. Disiplinær praksis

Leverandører skal behandle hver av sine arbeidere med respekt og verdighet. Ingen ansatte skal utsettes for fysisk, seksuell, psykologisk eller verbal trakassering eller overgrep.

9. Forbud mot diskriminering

Naboen forventer at leverandørene behandler alle rettferdig når de velger ut og behandler sine ansatte og skal ikke behandle noen person mindre gunstig på grunn av deres rase, farge, religion, seksuelle legning, alder, kjønn, nasjonalitet, funksjonshemming, sivil- eller helsestatus, fagforeningsmedlemskap, politisk tilhørighet eller etnisk opprinnelse.

10. Organisasjonsfrihet og rett til å forhandle kollektivt

Naboen respekterer de ansattes rett til å organisere seg og forhandle kollektivt. Dette betyr at også leverandører må anerkjenne sine ansattes frihet til å velge om de vil knytte seg til eller etablere en organisasjon, inkludert arbeidsorganisasjoner.

Arbeidstakerrepresentanter skal ikke diskrimineres og de skal ha adgang til å utføre sine representanter på arbeidsplassen.

Dersom retten til å melde seg inn eller danne fagforeninger er begrenset ved lov, skal arbeidsgiver legge til rette for, og under ingen omstendigheter hindre parallelle midler for uavhengig og fri forening og forhandlinger.

11. Anerkjente arbeidsforhold & arbeidskontrakter

Alle arbeidstakere skal ha rett til en arbeidsavtale. Så langt det er mulig, skal utført arbeid være på grunnlag av et anerkjent arbeidsforhold som beskytter arbeidstakerens rettigheter og sosial trygghet slik det er etablert gjennom nasjonal lov og praksis.

Forpliktelser overfor ansatte skal ikke unngås ved bruk av arbeidskontrakter, underleverandører eller andre arbeidsregler.

Alle arbeidstakere skal gis skriftlig og forståelig informasjon om deres ansettelsesforhold med hensyn til lønn før de tiltrer ansettelse, og om opplysningene om deres lønn for den aktuelle lønnsperioden hver gang de får lønn.

12. Beskyttelse av miljøet

Alle Naboen's leverandører skal bestrebe seg på å drive sin virksomhet på en måte som reduserer den negative påvirkningen på miljøet så mye som mulig. Dette skal gjelde hele verdikjeden fra produksjon av råvarer til salg til forbruker.

Leverandører må oppfylle forpliktelsene og retningslinjene fastsatt av lokal og nasjonal lov. I tillegg skal leverandørene arbeide for å redusere avfall og utslipp til luft, grunn og vann, håndtere kjemikalier på en miljø sikker måte, håndtere, lagre og deponere farlig avfall på en miljø sikker måte, samt bidra til resirkulering og gjenbruk av materialer og Produkter.

13. Hensyn til marginaliserte befolkninger

Produksjon og utvinning av råvarer for produksjon skal ikke bidra til å ødelegge ressursene og inntektsgrunnlaget for marginaliserte befolkninger, for eksempel ved å gjøre krav på store landområder eller andre naturressurser som disse bestandene er avhengige av.

14. Ledelse

Leverandøren skal iverksette positive tiltak for å svare på kravene i denne CoC og for å innlemme prinsippene til CoC i sin virksomhet. Leverandøren må også iverksette tiltak for å følge opp disse kravene til sine underleverandører.

Leverandøren skal periodisk og systematisk gjennomgå hvordan egen virksomhet samsvarer med kravene i denne CoC.

Leverandøren skal ha på plass klagesystemer som muliggjør anonym rapportering av urettferdig behandling og/eller andre klager.

Leverandøren skal innhente Naboen's samtykke før produksjon eller deler av produksjonen settes ut til en underleverandør.

Når leverandøren benytter underleverandører i forbindelse med en leveranse til Naboen, skal alle koblinger være sporbare vedrørende produksjonsstedet. Leverandøren skal på forespørsel informere om alle underleverandører og deres produksjonssteder.

15. Overvåking

Naboen forventer at leverandører aktivt vil gjennomføre selvevalueringer og overvåke styringsprosessen deres for å sikre overholdelse av disse etiske retningslinjene. I tillegg forbeholder Naboen seg retten til å utføre revisjoner for å verifisere at disse etiske retningslinjene følges.

Naboen forbeholder seg retten til at vi, eller representanter oppnevnt av Naboen, vil ha fri tilgang til produksjonsanlegget, med eller uten forhåndsvarsel. Slike representanter må dokumentere en signert godkjenning fra Naboen

16. Brudd på retningslinjene

I tilfeller der Naboen finner at leverandøren bryter disse etiske retningslinjene, vil vi bestrebe oss på å finne en løsning der leverandøren innen en avtalt tidsperiode vil operere i samsvar med retningslinjene. Hvis leverandøren etter denne avtalte perioden ikke har forbedret seg på gjeldende problemstilling og ikke har vist vilje til å respektere etiske retningslinjer, vil vi avslutte samarbeidet med leverandøren.

17. Utvikling av etiske retningslinjer

Naboen forventer at forbedringstiltak, når det er nødvendig, iverksettes av leverandørene. Naboen vil gjennomgå disse etiske retningslinjene med jevne mellomrom og innføre revisjoner der det er nødvendig. Dette inkluderer kontinuerlig evaluering og, hvis aktuelt, forbedring av vår egen policy og innkjøpspraksis for å gjøre det lettere for leverandører og underleverandører å overholde disse etiske retningslinjene.

18. Erklæring

Vi erklærer herved at vi som leverandør har lest og forstått disse etiske retningslinjene og at vi vil oppfylle kravene som er oppgitt. I tilfelle av manglende overholdelse av disse etiske retningslinjene vil vi informere Naboen om dette og sende inn en plan for hvordan vi kan oppnå samsvar.

Vi samtykker videre i å informere våre underleverandører om disse etiske retningslinjene og gjøre alt vi kan for å sikre at de også overholder kravene som er oppgitt.

Lenke til godkjenningsskjema:

https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=HVrDI_GGR0me_gF4s7MpJmIOR8DIBVfiv0cAglJdVxURTVBRDY1SUREQ1Y1VDVFOFc3MkozOVhKMy4u